

MINIMÁLNÍ PREVENTIVNÍ PROGRAM

Mateřská škola Kostelec nad Orlicí, Mánesova 987

Charakteristika programu

Cílem minimálního preventivního programu v naší mateřské škole je systematicky vytvářet bezpečné, vstřícné a podnětné prostředí, které podporuje všestranný rozvoj dítěte, předchází výskytu rizikového chování a rozvíjí pozitivní sociální vztahy.

Prevence je v předškolním věku zaměřena na podporu zdravého životního stylu, rozvoj osobnosti dítěte, posilování komunikačních dovedností a budování zdravých návyků. Zvláštní důraz klademe na inkluzivní přístup, který respektuje individuální potřeby každého dítěte.

Program uvádí konkrétní aktivity a jejich zařazení v průběhu školního roku.

Cílem je vychovávat z dětí osobnosti, které

- nebudou ubližovat ostatním slovně ani fyzicky (šikana)
- budou se cítit spokojeně a bezpečně
- budou znát nebezpečí, která mohou ohrozit jejich zdraví a život
- budou udržovat své okolí v pořádku, nebudou ničit vybavení, budovu a okolí školy
- budou vědět, že lhát a podvádět se nemá a proč
- budou schopni popisovat svoje pocity
- budou vědět, co je pro jejich tělo dobré a co naopak
- budou jíst zdravě a mít dostatek pohybu
- budou znát a dodržovat dohodnutá pravidla
- budou vědět, že jsou děti a lidé s odlišnostmi a handicapem, umět je respektovat a přijímat
- budou mít povědomí o jiných národnostech a nebudou vůči nim zaujatí

Charakteristika mateřské školy

Adresa školy: Mateřská škola Kostelec nad Orlicí, Mánesova 987, 51741 Kostelec n. Orli.

Zřizovatel: Město Kostelec nad Orlicí

Školní vzdělávací program MŠ: Náš rok se Smíškem a Šikulkou

Počet tříd: 5

Celková kapacita: 105 dětí

Analýza současného stavu

Co se zdařilo:

- dobré klima školy
- navození atmosféry důvěry a vzájemného respektu mezi dětmi, zaměstnanci a rodiči

- dobrá spolupráce se zřizovatelem a dalšími institucemi
- spolupráce mezi všemi zaměstnanci
- komunikace s rodiči, rychlé předávání zpráv a informací prostřednictvím informační aplikace Naše MŠ
- zlepšení kvality stravování, vyvážená a zdravá strava
- rozšíření nabídky pohybových aktivit
- rozšíření aktivit podporující environmentální a polytechnické vzdělávání
- podpora nápravy řeči – logopedická depistáž, logopedické chvíle v jednotlivých třídách

Na čem pracujeme:

- větší zapojení nepedagogických zaměstnanců do výchovně vzdělávacího procesu
- důsledné dodržování dohodnutých pravidel vzájemného chování dětí
- udržování pořádku osobního místa
- účast na seminářích DVPP s námětem prevence a dětské agrese

Spolupráce mezi pedagogy

Vzhledem k velké a složité rozloze budov mateřské školy je nutná fungující komunikace a spolupráce. Pro to, aby učitelky svou vzájemnou práci provázaly a doplňovaly, je třeba dobře a výstižně zapisovat do přehledu výchovné práce. Nejdůležitější formou spolupráce mezi pedagogy je neustálá vzájemná komunikace.

Spolupráce s ostatními zaměstnanci školy

Důležitou součástí spolupráce je zapojení ostatních provozních zaměstnanců (školních asistentek, vedoucí kuchyně a ekonomku, uklízeček, zaměstnanců kuchyně) do výchovně vzdělávacího procesu. Provozní zaměstnanci se rovněž podílejí na přípravě a realizaci společných akcí pro rodiče a děti. Během roku také pořádáme společné akce všech zaměstnanců školy.

Spolupráce mezi pedagogy a rodiči

Rodiče mají možnost neodkladné záležitosti řešit ihned při ranním či odpoledním vyzvedávání dětí, pokud to nenaruší vzdělávací proces či bezpečnost dětí. Rodiče mají možnost domluvit si individuální konzultace mimo přímou pedagogickou činnost. V případech, kdy chce rodič cokoli projednat s učitelkou je mu to umožněno v co nejkratší době. Nemáme určeny konkrétní konzultační hodiny, protože se nám to v minulosti neosvědčilo z důvodů časového vytížení rodičů. K předávání organizačních a informačních zpráv z mateřské školy využíváme informační web Naše MŠ, nástěnky v šatnách, třídní schůzky.

Cíle minimálního preventivního programu

Minimální preventivní program je zaměřen na všechny děti v mateřské škole. Cílem výchovy v mateřské škole je působit na děti tak, aby byly upevněny pozitivní vlastnosti a návyky. Dalším cílem je osvětová činnost pro rodiče v oblasti zdravého životního stylu.

Prevence patologických jevů

Smyslem prevencí patologických jevů je podporovat dítě k vytvoření zdravého sebevědomí, schopnosti bránit se projevům násilí, schopnosti správně komunikovat s ostatními, schopnosti pomoci druhému či projevit snahu pomoci, rozvíjet emoční inteligenci a empatii k druhým.

U dětí se snažíme rozvíjet tyto dovednosti

- bránit se projevům násilí
- respektovat a přijímat přirozenou autoritu dospělých
- umět spolupracovat, snažit se dohodnout s ostatními
- přijmout roli ve hře (organizátor, pozorovatel, spoluhráč, soupeř)
- reagovat přiměřeně dané situaci
- přijímat drobný neúspěch, poučit se z dané situace
- umět se přizpůsobit změnám
- projevovat se citlivě k živým bytostem
- respektovat rozdílné schopnosti, dovednosti a odlišnosti druhých
- důvěřovat svým schopnostem
- naučit se rozlišovat dobré a špatné
- dodržovat hygienické návyky, obsloužit sám sebe
- dodržovat zásady správné životosprávy
- získat základy zdravého životního stylu

Jedním z hlavních cílů ve výchovně vzdělávacím procesu je podporovat u dětí samostatnost, a to v sebeobsluze, v řešení každodenních situací, v rozhodování, plánování apod.

U dětí podporujeme zvládání těchto dovedností

- nebát se požádat o pomoc či radu
- jednoduchý problém vyřešit samostatně i ne spolupráci s kamarády
- navrhnout další varianty řešení
- samostatně se rozhodnout v činnostech (přiměřených věku)
- ve složitějším problému se poradit, postupovat podle pokynů a instrukcí
- vymýšlet nová nebo alternativní řešení, přicházet s vlastními nápady
- zapojovat se do činností, komunikovat a kooperovat s dětmi
- chovat se obezřetně při setkání s neznámými lidmi, odmítnout neznámé dospělé osoby
- snažit se uplatnit své přání, obhájit svůj názor
- vyjádřit své myšlenky, pocity, prožitky a nálady

Zásady efektivní primární prevence

- zásada včasného začátku (formování osobní orientace, postojů a názorů)
- zásada komplexnosti spolupráce školy, rodiny a široké veřejnosti
- zásada mezioborové týmové spolupráce mezi pedagogy a odborníky
- zásada přiměřenosti (preventivní působení přizpůsobit věku dítěte)

Realizace programu

Formy realizace programu

Jednou z forem realizace preventivního programu je *komunitní kruh*, ve kterém kritické situace společně s dětmi rozebíráme, vysvětlujeme, hledáme správná řešení, snažíme se hodnotit sebe i druhé a společně vytváříme či opakujeme pravidla. Podle zásady včasného začátku ihned řešíme s dětmi krizové situace, ke kterým dojde během jejich pobytu ve škole.

Další nezbytnou metodou je *dobrá příklad*, neboť děti tohoto věku se učí nápodobou. Z tohoto pohledu je velmi důležité, aby život v mateřské škole byl ve shodě s tím, co se děti o chování a zdraví učí. Proto musí být vzdělávání v těchto oblastech ovlivněno kladným osobním příkladem všech zaměstnanců mateřské školy. Snaha učitelů i ostatních zaměstnanců musí prolínat celým dnem a odrážet se ve všech činnostech s dětmi.

Nedílnou součástí a nezbytností je i *informovanost a spolupráce rodičů*. Rodiče dětí jsou na třídních schůzkách a pomocí informačních kanálů (Naše MŠ, informační nástěnky) seznámeni se základními cíli prevence sociálně patologických jevů a nežádoucích projevů chování dětí, ale také s aktivitami mateřské školy vedoucími k prevenci těchto jevů a naopak k tvorbě zdravého životního stylu.

Obecná témata a časový harmonogram

S ohledem na věk, individuální schopnosti a dovednosti, sociální klima a aktuální atmosféru jsou v souvislosti s ŠVP v jednotlivých integrovaných blocích zařazována tato témata: zdravá strava – pitný režim, zdravé zoubky, ovoce a zelenina, hygiena, zdravý pohyb, zdraví a nemoc, bezpečné hraní v mateřské škole, na hřišti, na zahradě i v přírodě, předcházení úrazům, dopravní výchova, moje rodina, moji kamarádi, pravidla slušného chování, empatie k druhým a k živé přírodě, ochrana životního prostředí, ekologická výchova (třídění odpadu, ochrana přírody, vycházky,...)

Aktivity primární prevence

- kulturní programy (divadelní a filmová představení, hudební programy, programy v knihovně, exkurze)
- přírodně vzdělávací programy (s živými zvířaty, projektové dny), besedy s včelaři, ochranáři přírody, dle aktuální situace
- akce podporující české lidové tradice (Posvícení, Dušičky, Barborky, Mikuláš, vánoční zvyky a tradice, karneval, Masopust, velikonoční zvyky, vynášení Morany)
- dopravní výchova (program ve spolupráci s paní Myšákovou – AUTOŠKOLA PODORLICKO)
- tematické výlety dle aktuálních možností a nabídek
- účast na výtvarných soutěžích
- společné hrabání listí na školní zahradě – rodiče, děti i zaměstnanci
- výtvarné a pracovní dílny (Podzimní dílny, Vánoce, Velikonoce, Svátek matek)
- besídky pro rodiče a širší veřejnost (Podzimní setkání, Vánoce, Svátek matek)

- Andělský den (akce města, kde zajišťujeme průvod andílků a rozdávání dárečků)
- vystoupení dětí na obecních akcích (Vítání občánků, Klub seniorů, Pečovatelská služba)
- pasování školáků

Organizace prevence

Ředitelka školy

Je přímo odpovědná za prevenci a řešení zjištěných nežádoucích projevů rizikových forem chování.

Vytváří podmínky pro předcházení nežádoucích projevů chování:

- koordinuje zpracování, kontroluje realizaci a vyhodnocuje prevenci nežádoucích jevů
- zapracovává aktuální problémy výskytu rizikového chování do Školního řádu
- podporuje týmovou spolupráci pedagogů a ostatních zaměstnanců školy
- spolupracuje s odborníky
- koordinuje další vzdělávání pedagogů v oblasti prevence sociálně patologických jevů

Učitelky

- podílí se na zpracování a realizaci programu prevence
- spolupracují s ředitelkou při výskytu nežádoucích projevů chování
- diagnostikují vztahy mezi dětmi
- motivují a posilují snahu o zdravý životní styl
- vytvářejí bezpečnou atmosféru a pozitivní klima třídy a školy
- spolupracují s rodiči
- zpracovávají zprávy o dětech pro odborníky a sociální pracovníky

Spolupráce rodiny a mateřské školy

- seznámení se základními cíli prevence sociálně patologických jevů a nežádoucích projevů chování dětí v MŠ (schůzky rodičů v MŠ)
- beseda nebo přednáška pro rodiče k dané problematice
- včasná informovanost o změnách chování směrem od školy k rodičům a naopak
- aktuální řešení problémů
- účast rodičů na vzdělávacích aktivitách školy
- poradenství a spolupráce rodičů, učitelek a odborníků
- zveřejnění Programu prevence na webu MŠ

Spolupráce s odborníky a jinými organizacemi

- Pedagogicko-psychologická poradna
- Speciálně-pedagogické centrum

- Instituce poskytující další vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti prevence
- Oddělení sociálně právní ochrany dětí (OSPOD) v Kostelci nad Orlicí
- Lékaři a terapeuti (logoped, dětský psycholog)

Úkoly pro další období

- využívat již probíhající aktivity a projekty primární prevence
- podporovat a rozšiřovat nabídku zájmových aktivit
- podporovat zdravé klima školy
- podporovat rodiče k vedení dětí k zdravému životnímu stylu (strava, pohyb)
- rozšířit nabídku akcí pro rodiče s dětmi v rámci MŠ
- podpora vytváření kladných přátelských vztahů mezi všemi dětmi v MŠ
- vytvářet vztah dětí ke školnímu prostředí, zapojovat děti do výzdoby interiéru a exteriéru, péči o zahradu, udržování čistoty a pořádku
- vést děti k uvědomění, že každý jsme jiný a navzájem se respektujeme

Závěr

Minimální preventivní program školy je součástí výchovy a vzdělávání dětí po celou dobu docházky dětí do mateřské školy. Na jeho účasti se podílí nejen všichni zaměstnanci školy, děti, ale i rodiče a odborníci. V rámci minimálního preventivního programu je nutné kombinovat poskytování informací z oblasti prevence sociálně patologických jevů s výchovou a vzděláváním v sociálních dovednostech a osobnostním růstem dítěte. Je nutné preferovat přístupy zaměřené do oblasti zdravého životního stylu a aktivního sociálního učení.

Minimální preventivní program je vyhodnocován průběžně a dle potřeby aktualizován.

Platnost od 1. 9. 2025

Vypracovala Bc. Petra Zakouřilová, ředitelka MŠ Mánesova